

22.3.2019

Maakuntien liitot / Valtionavustuksen saajat

OHJE SOTE-KOORDINAATTORIN PALKKAAMISEEN MYÖNNETYN VALMISTELUAVUSTUKSEN KÄYTÖSTÄ

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen 8.3.2019 jättämän eronpyynnön vuoksi eduskunnan puhemiesneuvosto totesi, että eduskunnalla ei ole edellytyksiä käsitellä maakunta- ja sote-uudistusta, vaan uudistus kokonaisuudessaan raukeaa. Tästä johtuen uudistusta koskeva työ kohdistetaan sote-uudistuksen alueellisen valmistelun päättämiseen, tehdyn työn dokumentointiin, käytettyjen avustusten raportointiin sekä muuhun uudistusta välittömästi koskevan valmistelutyön hallittuun alasajoon.

Valtionavustuslain (688/2001) 37 §:n mukaan valtionapuviranomainen voi antaa tarkempia ohjeita teknisluonteisista yksityiskohdista, jotka koskevat valtionavustuksen hakemista, valtionavustuksen hakijan selvittämisvelvollisuutta, valtionavustuksen saajan kirjanpitovelvollisuutta, valtionavustuksen maksamista sekä valtionavustuksen käyttöä ja valvonnan toteuttamista.

Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisten toimien on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Luottamuksensuojan periaatteen mukaan yksityisten tulee voida luottaa viranomaisten tekemien hallintopäätösten pysyvyyteen. Periaate rajoittaa päätösten muuttamista yksityisille haitalliseen suuntaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa valtionapuviranomaisena edellä mainitun valtionavustuslain säännöksen nojalla ja ottaen huomioon myös hallintolain luottamuksensuojaa koskevan hallinnon oikeusperiaatteen toteuttamisvelvoitteen tämän ohjeen sote-koordinaattorin palkkaamiseen myönnetyn valtionavustuksen käytöstä.

Kustannukset, joihin valtionavustusta suoritetaan

Valtionavustuslain 13 §:n perusteella valtionavustus saadaan käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Sote-koordinaattorien palkkaamiseen myönnettyjä avustuksia koskevien sosiaali- ja terveysministeriön tekemien päätösten mukaan avustusta saa käyttää vain sote-koordinaattorin palkkausmenoihin ja toimintamenoihin.

Sote-uudistuksen rauettua alkuperäistä sosiaali- ja terveysministeriön avustuspäätöksessä tarkoitettua sote-koordinaattoritoimintaa ei ole mahdollista jatkaa. Sote-koordinaattorin palkkaamiseen myönnettyä avustusta voidaan kuitenkin käyttää avustuspäätöksen käyttötarkoituksen mukaisten toimien asianmukaisen päättämisen ajan ja enintään 31.12.2019 asti.

Sosiaali- ja terveysministeriön käsityksen mukaan ainakin osa sote-koordinaattoreista on palkattu määräaikaisiin työsuhteisiin sopimuksilla, joissa ei ole erillistä irtisanomisehtoa, ja joita ei voi kohtuullisin ehdoin irtisanoa päättymään ennen 31.12.2019. Tällaisten sopimusten osalta sote-koordinaattorin työsuhteesta suoraan aiheutuvat perustellut ja kohtuulliset kulut ovat uudistuksen raukeamisesta huolimatta hyväksyttäviä valtionavusta maksettavia kustannuksia 31.12.2019 asti. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat myös tällaisella sopimuksella palkatun sote-koordinaattorin toiminnasta aiheutuvat muut menot, jotka ovat alueellisen valmistelun päättämisen tai sote-koordinaattorin jäljelle jäävän työpanoksen tehokkaan käytön kannalta perusteltuja ja kohtuullisia.

Valtionavustuksen käytön hyväksyttäviä kustannuksia eivät lähtökohtaisesti voi olla tämän ohjeen antamisen jälkeen palkatun uuden sote-koordinaattorin palkkaamisesta ja toiminnasta syntyvät kustannukset.

Sote-koordinaattorin työpanoksen kohdentaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää näkemyksensä, että siltä osin kuin sote-koordinaattorien työsuhteet jatkuvat, työpanos tulisi kohdistaa ensisijaisesti seuraaviin toimiin (ensisijaisuusjärjestyksessä):

1. tehdyn työn dokumentointi ja käytettyjen avustusten raportointi
2. uudistuksen alueellisen valmistelun päättämiseen liittyvät toimet, joiden osalta tulee ottaa huomioon tehdyn työn hyödynnettävyys mahdollisissa seuraavissa uudistushankkeissa
3. palvelujen toiminnallista uudistamista sekä asiakaslähtöisten ja integroitujen palvelukokonaisuuksien muodostamista tukevat hankkeissa tehdyt toimet, eli uudistuksessa tehdyt hyvät toimintamallit on dokumentoitava ja raportoitava
4. muut uudistuksen hallittua alasarjoa tukevat toimet.

Yllä esitetty työpanoksen uudelleen kohdentamista koskeva näkemys koskee vain sellaista työpanosta, jonka kustannukset eivät joka tapauksessa olisi kohtuullisin ehdoin vältettävissä. Mikäli työpanoksen uudelleen kohdentaminen aiheuttaa sellaisia kustannuksia, joita ei muutoin aiheutuisi, nämä kustannukset eivät ole avustuksen hyväksyttäviä kustannuksia.

Valtionavustuksen käytön raportointi

Valtionavustuksen saajan tulee toimittaa valtionavustusselvitys Lounais-Suomen aluehallintovirastolle mahdollisimman pian, viimeistään kuuden kuukauden

kuluessa sote-koordinaattorin toimikauden päätyttyä. Selvityksestä tulee käydä ilmi sote-uudistuksen raukeamisesta seuranneet muutokset sote-koordinaattorin toiminnassa. Selvityksen laatimiseen tulee ryhtyä hyvissä ajoin siten, että sote-koordinaattorin työpanosta voidaan hyödyntää tässä työssä.

Käyttämättä jäänyt tai liikaa maksettu avustus tai sen osa tulee viivytyksettä palauttaa valtionavustuslain 20 §:n mukaisesti.

Lisätietoja tästä ohjeesta antavat:

muutosjohtaja Sinikka Salo, 029 516 3723, s-posti: sinikka.salo(at)stm.fi,

neuvotteleva virkamies Salme Kallinen, puh. 029 516 3290, s-posti: salme.kallinen(at)stm.fi sekä

hallitusneuvos Kalle Tervo, puh. 0295 163 045, s-posti: kalle.tervo(at)stm.fi

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Kirsi Varhila

Johtaja

Pasi Pohjola

Jakelu

Maakuntien liitot, Seinäjoen kaupunki

Tiedoksi

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko
Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila
Valtiovarainministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö; OHO, HPO
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Kansaneläkelaitos
Suomen Kuntaliitto
Maakunta- ja sote-uudistuksen muutosjohtajat
Lounais-Suomen aluehallintovirasto